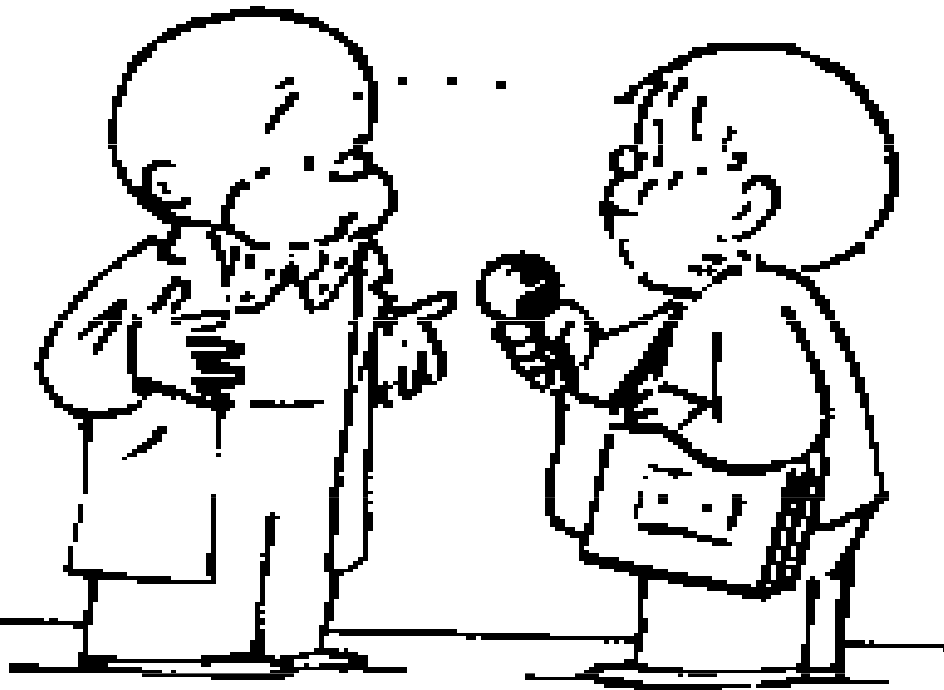

Základní pojmy a souvislosti

**Co je
sociální práce?**

Ilustrace: Václav Hrdlička

Sociální práce je profesionální aktivita zaměřená na pomáhání jednotlivcům, skupinám či komunitám, aby mohli zlepšit nebo obnovit svou schopnost sociálního fungování, a na tvorbu společenských podmínek příznivých pro tento cíl. (Matoušek)

- Sociální práce se snaží omezit

sociální vyloučení.

- Přispět k

sociálnímu fungování.

.

sociální práce je kombinací prvků:

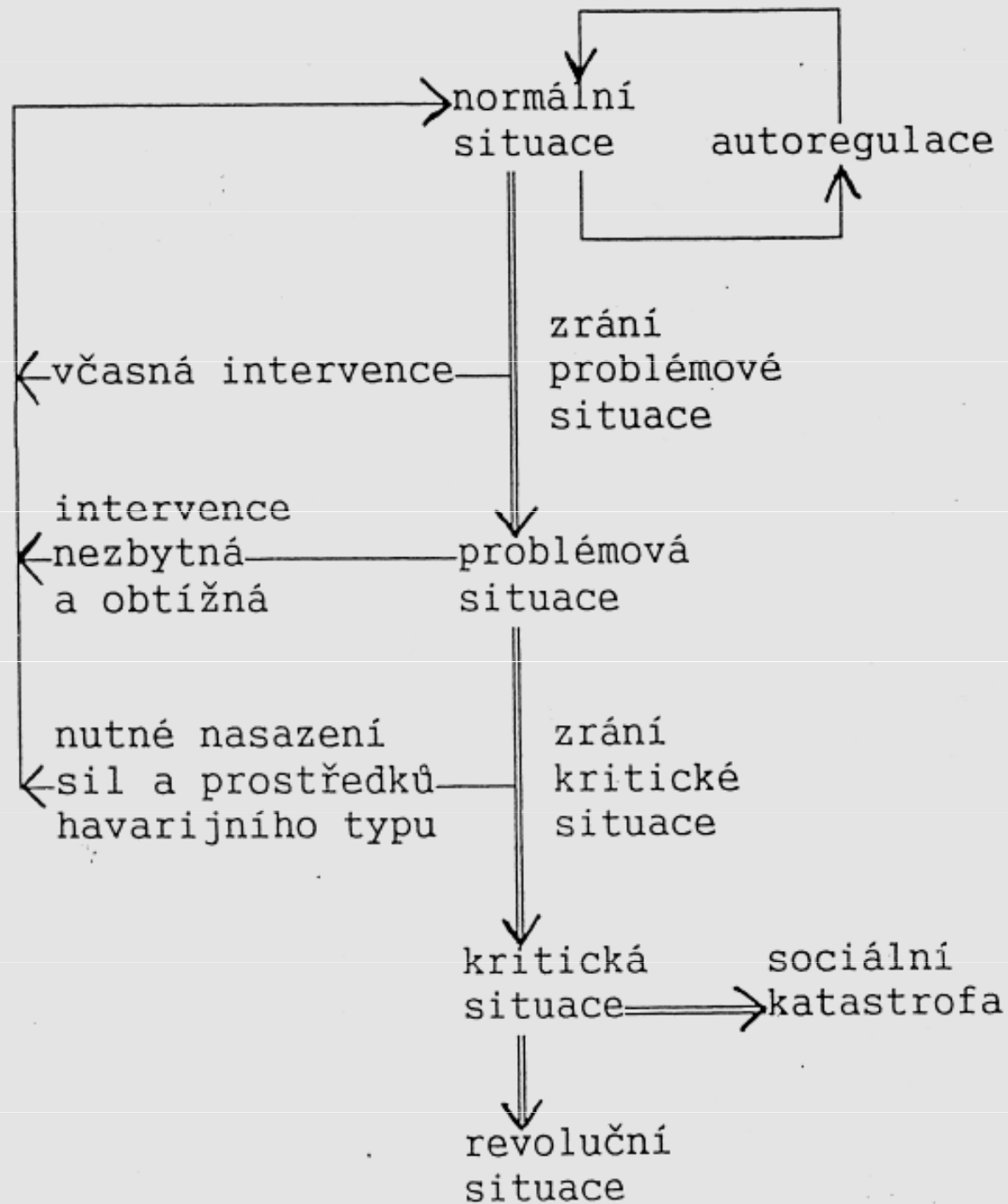
- **Intervence**
- **Kontroly**
- **Komunikace**
- **Prevence**

Sociální pedagogika = sociální práce?

Pomoc při vytváření životních způsobů.

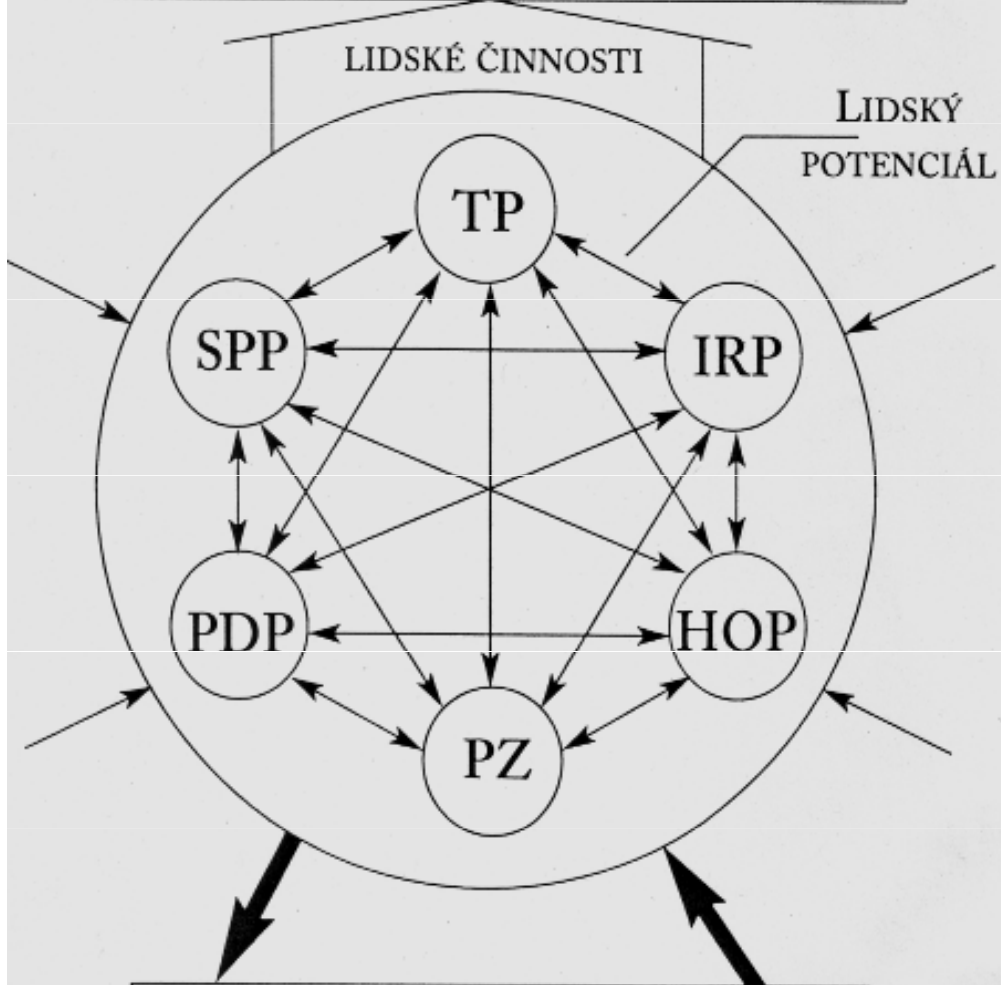
Sociální politika je ovlivňování podmínek života, situací a vztahů jedinců, skupin a společnosti s cílem čelit sociálním a ekonomickým ohrožením v průběhu života a vytvářet příznivé podmínky pro život (rozvoj) jedinců a skupin.

Fáze zrání a řešení sociálních problémů

— PŘÍRODNÍ A SPOLEČENSKÉ PROSTŘEDÍ —

MATERIÁLNÍ, DUCHOVNÍ A SOCIÁLNÍ
PRODUKTY LIDSKÝCH ČINNOSTÍ

TP — tvořivý potenciál
IRP — individuálně integrativní a regulační potenciál
HOP — hodnotově orientační potenciál

PDP — poznatkový a dovednostní potenciál
SPP — sociálně participační potenciál
PZ — potenciál zdraví

Předpoklady pro výkon profese sociálního pracovníka

- Motivace
- Osobnostní předpoklady
- Znalosti
- Dovednosti
- Praxe

Minimální standard vzdělávání v sociální práci

- Filosofie a etika sociální práce
- Biologie člověka (zdraví a nemoc)
- Psychologie
- Sociologie
- Základy práva
- Metody sociálních výzkumů
- Sociální deviace (sociální patologie)
- Etnické menšiny – multikulturní soužití
- Teorie a metody sociální práce
- Sociální politika
- Praxe včetně supervize

Sociální práce jako setkání životních příběhů

Sociální práce je setkání mezi sociálním pracovníkem a klientem. Každý má v tu chvíli za sebou svůj příběh (část života), kterým je ovlivněn. Na schopnosti vzájemného pochopení závisí, zda setkání bude úspěšné.

Etapy životního příběhu

- 1. Prenatální vývoj**
- 2. Dětství**
- 3. Mládí**
- 4. Dospělost**
- 5. Stáří**

Vývoj poznávacích funkcí (Piaget)

- **Senzoricko-motorický stupeň**
- **Preoperacionální stupeň**
- **Konkrétně operacionální stupeň**
- **Formálně-operacionální stupeň**

Vývoj citového vědomí (Lane, Schwarz)

- **reflexní citové vědomí (reakce na základě pocitu slasti a strasti)**
- **uvědomování si vlastních pocitů**
- **uvědomování si „emočních směsí“ (citové zkušenosti se prolínají a doplňují)**
- **uvědomování si „směsí emočních směsí“ (chápání složitosti citových prožitků)**
- **chápání rozmanitosti druhých lidí vedoucí k empatii, toleranci, lásce**

Vývoj morálních postojů (Kohlberg)

- poslušnost – vyhýbání se zlu
- účelnost – směna podle vlastního zájmu
- konformita – přizpůsobení se druhým
- „společenská smlouva“ – respektování hodnot a práv druhých
- chápání a uplatňování obecných etických principů

Vývoj duchovního života (Fowler)

- chaotické stádium – hledání, tušení „něčeho“
- formálně-institucionální stádium – přijetí jasného schématu, zakotvení v instituci
- skepticko-individuální stádium – odmítnutí jednoduchých představ a jednoznačných formálních pravidel
- mysticko-komunitní stádium – hledání hlubších hodnot, počátek vlastní „duchovní cesty“

Sociální práce a teologie

Co je teologie?

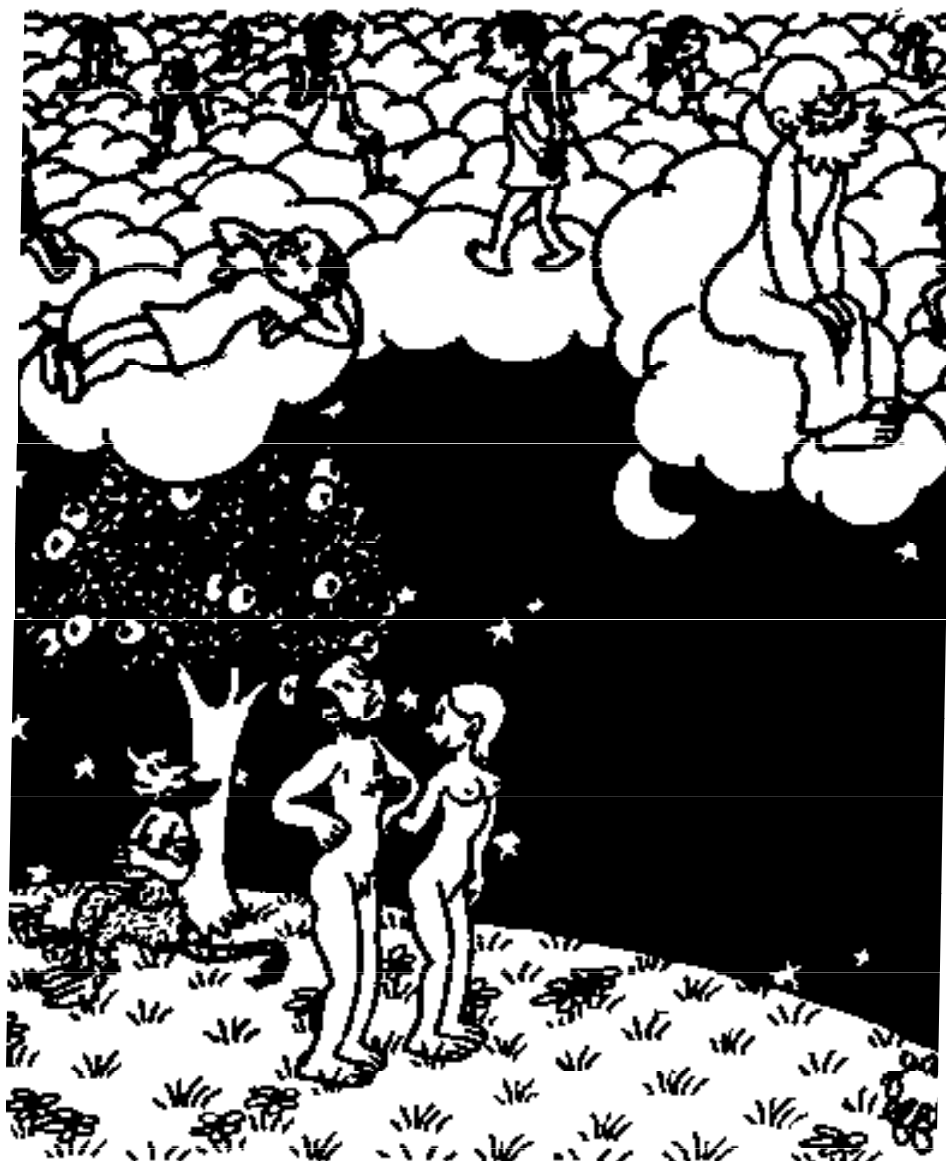
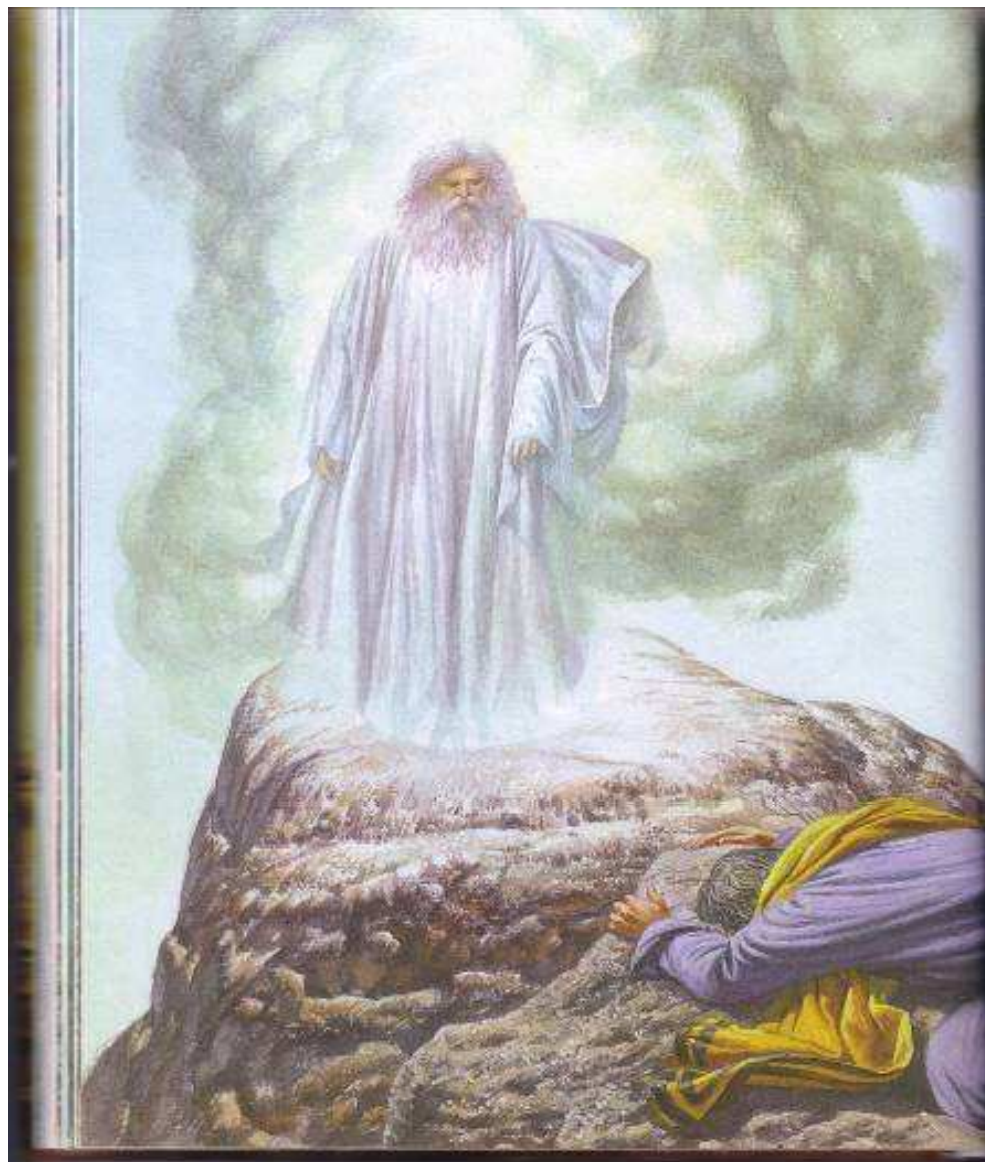
- Nauka (věda o Bohu)
- Existuje Bůh? Je jeden, nebo je více bohů?
- Je to osoba nebo princip (Kosmos, TAO, Absolutno.....)?

Transcendentní skutečnost

Křesťanská teologie pojednává o Bohu na základě Božího zjevení, jehož vyvrcholením je příběh Ježíše Krista. Základními prameny křesťanské teologie je biblické poselství Starého a Nového zákona.

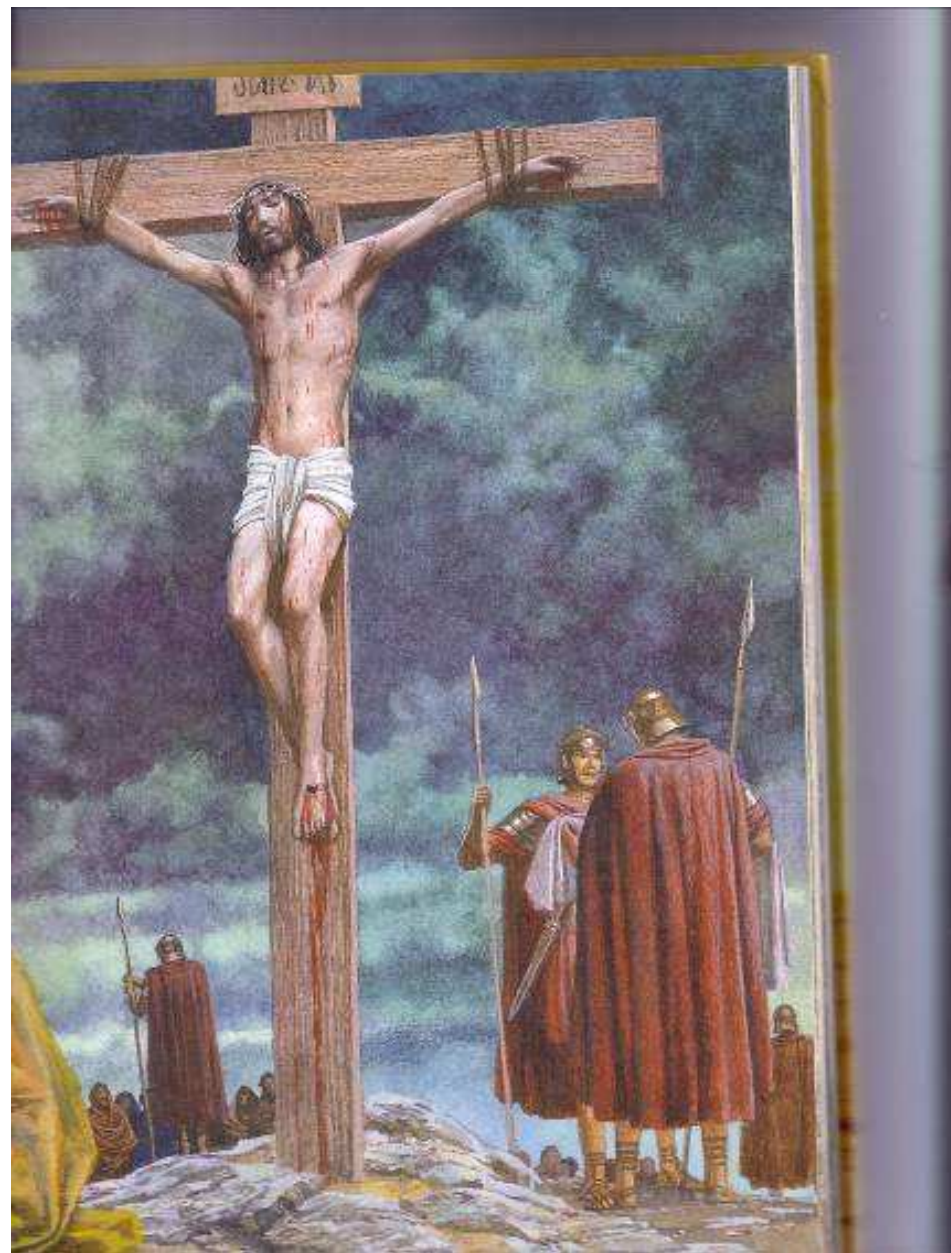
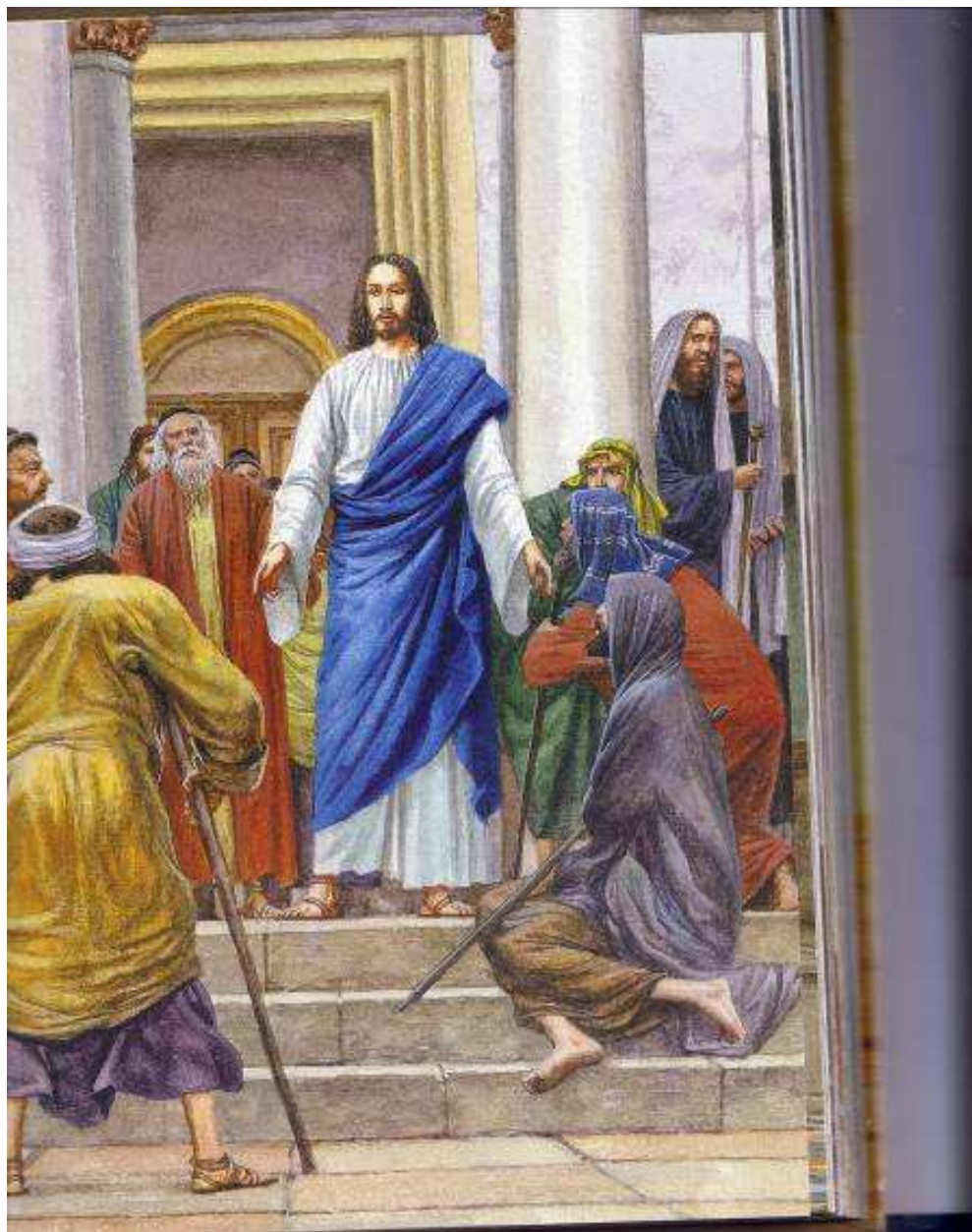
Religionistika se zabývá chápáním boha v jiných kulturách a náboženstvích.

Křesťanství - Judaismus

Křesťanství

Křesťanství

Hinduistická božstva

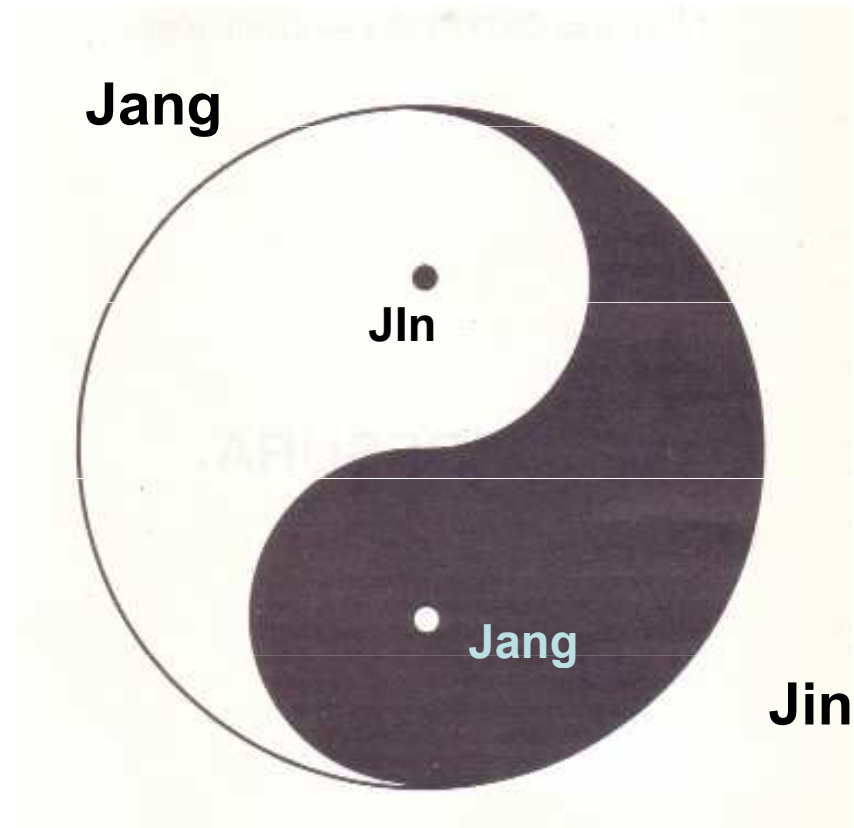
Buddhismus

Taoismus

Lao-c'

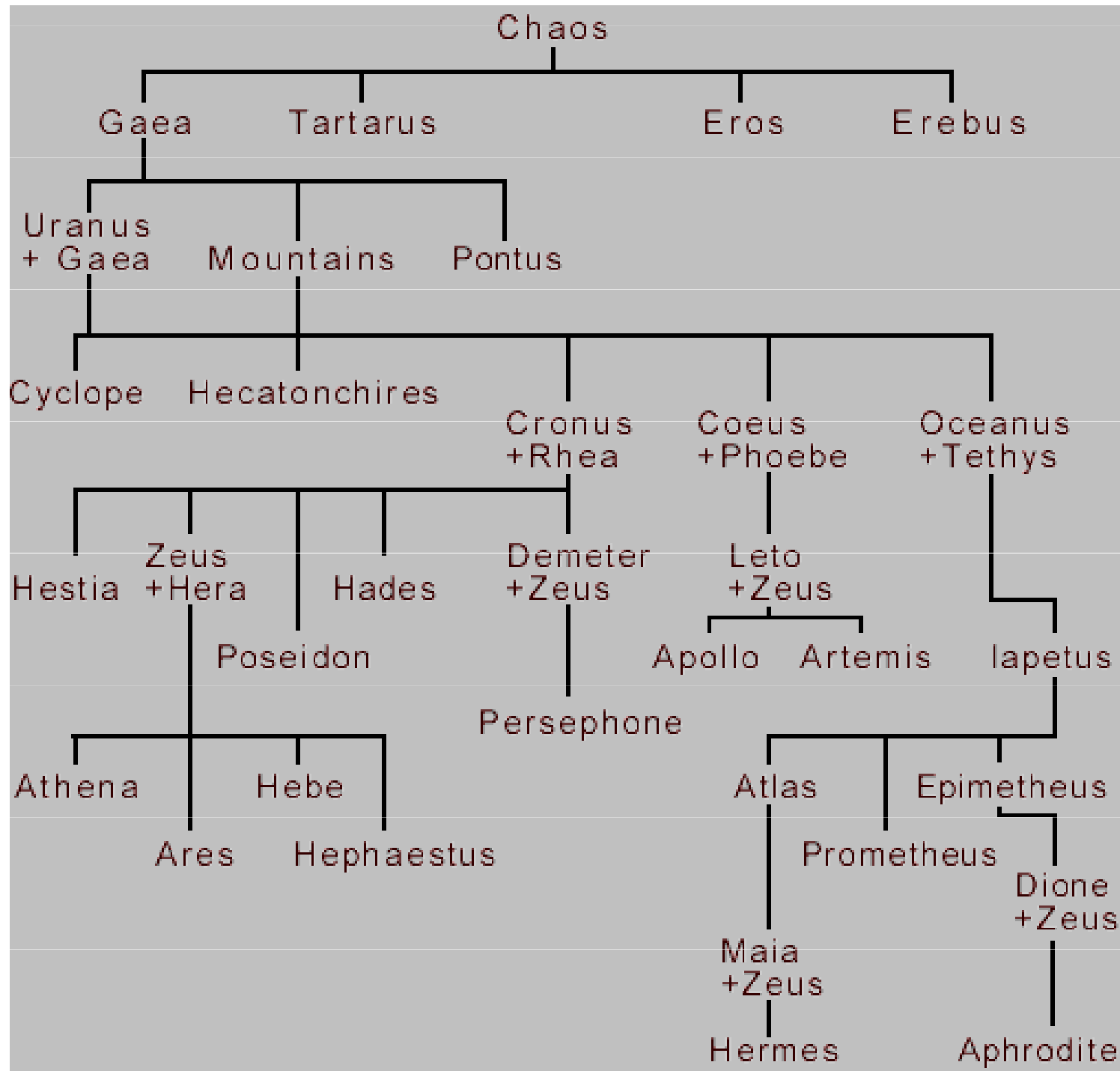
Islám

الله

Bohové starého Řecka

Bohové starého Řecka - Zeus

Náboženství se nesprávně zaměřuje za teologii. Je to náš vztah k Bohu (k transcendentní skutečnosti). Náboženské projevy existují od počátku lidstva. Náboženství je antropologická konstanta.

Víra je osobní rozhodnutí, vnitřní postoj, projev duchovního rozměru člověka.

Církev má svoji teologickou duchovní podstatu - je „společenstvím Božího lidu“, je ale zároveň, a pro většinu lidí především, sociální a kulturní institucí.

Námitky proti teologii a náboženství

- Teologie není věda, náboženství je důsledkem naší nevědomosti. Někdy je v přímém rozporu s realitou. Věda postupně dokáže vysvětlit všechny dosud nevysvětlené jevy.
- Existenci boha nemůžeme dokázat, nemůžeme se o něm přesvědčit svými smysly.
- Jak může Bůh dopouštět tolik zla a utrpení?
- Náboženství omezuje naši svobodu mnoha zákazy a příkazy.
- Náboženství bylo a je zneužíváno pro ovládání lidí, vede k náboženským konfliktům

Má teologie význam pro sociální práci?

- **Vede k hlubšímu zamyšlení nad otázkami utrpení, bolesti, dobra a zla – smyslu našeho života.**
- **Ovlivňuje hodnotový systém, morální a etické postoje.**
- **Křesťané a církve se vždy angažovali v sociálních aktivitách.**
- **Křesťanství významně ovlivnilo Evropu, její kulturu, myšlení, hodnoty.**